

iaeden

SALVEM L'EMPORDÀ

**institució altempordanesa
per a la defensa i estudi de
la natura.**

**butlletí núm. 172
hivern 2020-2021**

Joan Sibecas (1928-1969)

Butlletí núm. 172
Hivern 2020-2021

**Editat per la Institució
Altempordanesa per a la
Defensa i Estudi de la Natura
(IAEDEN), entitat independent
sense afany de lucre i membre
de la Federació Ecologistes de
Catalunya.**

Apartat correus 245 Figueres
Tel.: 972 67 05 31
e-mail: iaeden@iaeden.cat
web: www.iaeden.cat

Junta directiva de la IAEDEN 2020

President: *Llorenç Pascua*
Vicepresidenta: *Bàrbara Schmitt*
Secretari general: *Lluís Serrano*
Tresorera: *Consol Rovira*
Vocals: *Carme Bosch, Ignasi Batet,
Xavier Vizcaino, Joan Martí,
Vicenç Serradell, Leonel Manso,
Miquel Sanchez, Marcel Gutinell,
Lluís Benejam, Esteve Robleda,
Ariana Seglar, Frederic Fortunet,
Anna Maria Pujol, Anna Albó,
Marta Ortega, Damià Pastor,
Montse Fabregat, Lourdes Aparicio,
Ernest Pous.*

Han col·laborat en aquest número:
*Marta Ball-Ilosera, Ignasi Batet,
Lluís Benejam, Ramon Caralt,
Raül Domínguez, Silvia Guitard,
Marcel Gutinell, Josep M. Loste,
Berto Minobis, Mireia Monegal,
Llorenç Pascua, Montse Pascual,
Mònica Pepa, Joan Ventura,
Xavier Vizcaino, Miquel Sanchez.*

Composició de textos:
Roger Digital Press & Print, Figueres

Imprès a:
Gràfiques Canigó

Imprès en paper ecològic

IAEDEN no comparteix
necessàriament les opinions
expressades en les col·laboracions
signades pels seus autors.

© 2020, IAEDEN

S U M A R I

Portada	
Dibuix d'en Joan Sibecas (1928-1969)	
Sumari	2
Editorial	3
Calendari d'activitats	5
Noticiari	8
Anticonsumisme	15
Reflexions d'en Ramon: Horts solars	17
Butlleta d'inscripció	19

Les aportacions econòmiques a favor de la
IAEDEN-Salvem l'Empordà es poden fer a
TRIODOS, compte núm.

ES12 1491 0001 2130 0007 9133.

Els donatius i la quota de soci/sòcia es poden
desgravar de l'IRPF. Només ens heu de fer saber
el vostre DNI, i us enviem un certificat.

amb el suport de:

Ajuntament de Figueres
www.figueres.cat

Com un cert perfum

Possiblement aquest any 2020 el recordarem com el del nostre 40 aniversari orfe de celebracions. La pandèmia ens ha privat d'actes festius que haurien permès reunir-nos amb molta gent estimada per reviure fets passats, analitzar el present i il·lusionar-nos amb els reptes de futur. En tot cas ja vindran temps millors, i nous aniversaris seran, sens dubte, lleials a la cita.

Aquest darrer trimestre de l'any ve, però, marcat per un fet (podríem qualificar-lo d'intern) que ara mateix tenim molt present i que ens fa oblidar tota la resta.

La qüestió entra dins de la normalitat i no ens hauria d'amoïnar excessivament, però... quan un s'acostuma a un ritme, a unes certeses, a unes persones..., els canvis se'ns afiguren costa amunt.

La Marta Ball-llosera, fins ara la tècnica i portaveu, deixa aquestes tasques per dedicar-se a una altra ocupació laboral fora de l'entitat. Mantindrà, però, la dinamització i coordinació del projecte de Custòdia Agrària. Al seu lloc tindrem en Raúl Domínguez Tur, que assumirà les mateixes feines que ella deixa, i a qui donem la benvinguda.

L'arribada de la Marta a la IAEDEN es remunta a l'any 1999, i de llavors ençà ha anat exercint diverses responsabilitats que ha desenvolupat de forma magistral.

¿Com seria actualment la nostra entitat sense aquests vint anys llargs de dedicació de la Marta? Quin camí hauria agafat ella si no hagués treballat amb nosaltres? Aquestes són preguntes sense resposta, especulacions per plantejar-se quan un no té res més a fer. Ara com ara, aquest no és el nostre cas.

La IAEDEN-Salvem l'Empordà (probablement com moltes altres entitats) és com un organisme viu. Està formada per persones, individualment úniques i irrepetibles. Tot i que cadascuna té la responsabilitat d'aportar el millor de si mateixa, la barreja de les fortalezes i mancances particulars acaben conformant una manera col·lectiva de ser i de fer. Dins d'aquesta dinàmica, hi ha membres que tenen un pes específic més gran que altres, però això no vol dir que els de menor talla siguin prescindibles, ans al contrari.

En la mesura que cadascú coneix i compta amb les grans o petites fortalezes dels altres i, incorporant-hi les seves pròpies, les ofereix per a la causa comuna, l'entitat avança per bon camí.

És llavors que s'arriba a aquell punt resplendent en el qual es percep, de forma clara, que el resultat final ha estat molt més gran que la simple suma de les aportacions individuals. Aquesta resplendor, que no ve mai donada sense l'esforç col·lectiu, l'hem viscuda junts moltes vegades. La participació de la Marta hi ha estat constantment present i, sovint, cabdal. També hem compartit amb ella moments en què no hem pogut arribar allà on preteníem, i el suport mutu se'ns feia, llavors, imprescindible.

Si repassem les pàgines de l'última meitat de la nostra història com a entitat, hi apareix fidel la seva feina, sumant i activant la de tots nosaltres. Arreu es fa ben perceptible la seva empremta. Com l'aroma que persisteix sense voler imposar-se..., com el discret perfum de la feina ben feta.

CALENDARI D'ACTIVITATS

- **Dissabte 9 de gener. XI cens de duc al Parc Natural de Cap de Creus**

El Parc Natural de Cap de Creus, amb la col·laboració del grup natura de la IAEDEN i APNAE, organitza aquest cens per tal de detectar les diferents parelles de duc que crien a la zona del Parc.

Hora i lloc de trobada: 15.30 h a l'aparcament del CAT de Vilajuïga. Es preveu finalitzar cap a les 19.00 h aprox.

Aportació i inscripcions: l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a pncapcreus@gencat.cat o 972 193 191.

Organitza: Parc Natural de Cap de Creus.

Col·labora: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà, APNAE.

- **Divendres 15 de gener. Cens d'ajocadors d'ocells aquàtics de la comarca**

Durant el gener, a tot Catalunya, es realitza el cens d'ocells aquàtics hivernants. Algunes de les espècies d'ocells que s'han de censar s'ajunten al vespre per crear ajocadors i passar la nit agrupats. L'objectiu d'aquest cens és fer el recompte d'aquests ajocadors de corbs marins, esplugabous, arpelles... que hi ha a la comarca. Cal tenir un mínim de coneixement en identificació d'ocells per participar-hi.

Hora i lloc de trobada: 15.45 h al Cortalet del PNAE.

Aportació i inscripcions: l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a apnae@apnae.org o al telèfon 972 454 672 abans del dia 13 de gener per tal de planificar el cens.

Organitza: APNAE, Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà, ICO.

• **Diumenge 31 de gener. Sortida ornitològica a Olot**

El proper 31 de gener farem la ja tradicional sortida hivernal a la Garrotxa per identificar i conèixer ocells de bosc amb l'ornitòleg Joan Ventura.

Hora i lloc de trobada: 8 h a Figueres a l'aparcament del supermercat Esclat de la carretera de Vilafant.

Cal portar: calçat còmode, esmorzar i binocles.

Aportació i inscripcions: gratuït per als socis de la IAEDEN i menors d'edat, i aportació de 5 € per als no socis. Cal inscriure's prèviament al telèfon 972 670 531 o a iaeden@iaeden.cat o, places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

• **Dissabte 13 de febrer. Anellament d'ocells als Estanyols del Mas Margall**

Iniciem un seguit de sessions d'anellament científic d'ocells als Estanyols del Mas Margall fruit de la col·laboració amb l'Ajuntament d'Avinyonet de Puigventós. La idea és realitzar de forma periòdica, al llarg de l'any, aquestes sessions d'anellament als Estanyols amb l'objectiu d'obtenir dades dels ocells de la zona i, a la vegada, divulgar a la població la riquesa faunística. Les sessions aniran a càrrec de l'ornitòleg Guillem Arrufat.

Hora i lloc de trobada: a partir de les 8 h als Estanyols del Mas Margall (Avinyonet de Puigventós).

Aportació i inscripcions: l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

Col·labora: Ajuntament d'Avinyonet de Puigventós.

Gaudeix de l'aigua amb nosaltres TOT L'ANY!

TARIFES PLANES SK KAYAK

- ☛ Us descobrim els millors indrets en caiac
- ☛ A partir de 40€ al mes

LLANÇÀ - SANT PERE PESCADOR

- ☛ Sortides als Parcs Naturals del Cap de Creus i als Aiguamolls de l'Empordà
- ☛ Botiga de Llançà OBERTA sempre!

www.kayakcostabrava.com

reserves@skkayak.com

☎ 972 12 11 12 - 627 43 33 32

• **Dijous 18 de febrer. Canvis en els usos del sòl a la plana empordanesa del 1987 al 2017**

Durant aquesta activitat es pretén fer un debat i reflexió entorn dels canvis d'usos del sòl que ha patit la plana de l'Empordà durant els últims 30 anys a partir de l'exposició de Quim Guasch que ha fet el Treball de Fi de Màster titulat "L'aplicació d'eines SIG en l'anàlisi dels Canvis Ambientals de la Plana de l'Empordà (1987-2017)". En el seu treball ha estudiat, a través d'imatges aèries del 1987 i 2017, com han canviat els usos del sòl de la nostra comarca trobant uns resultats realment molt espectaculars que ens haurien de fer reflexionar.

Hora i lloc de trobada: 20 h per videoconferència.

Aportació i inscripcions: l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat i així us proporcionarem l'enllaç per connectar-vos a la conferència.

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà.

• **Divendres 26 de febrer. Assemblea anual de l'entitat**

Els últims anys hem realitzat l'assemblea anual de l'entitat amb un format obert i informal que ha permès augmentar molt la participació i ens ajudava a fer una parada anual per reflexionar del que havíem fet aquell any i les prioritats per al vinent. El format de vermut i música dels últims anys no el podem fer enguany per la pandèmia. Tot i això, desitgem una elevada assistència per poder fer aquesta reflexió i planificació necessària de cada any.

Hora i lloc de trobada: 20 h i es realitzarà per videoconferència.

Inscripcions: és necessari que us inscriviu (iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531) per tal que us proporcionem els codis per a la videoconferència.

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà en el marc de la seva assemblea anual de socis.

El desenvolupament desmesurat de les eòliques torna a amenaçar la comarca

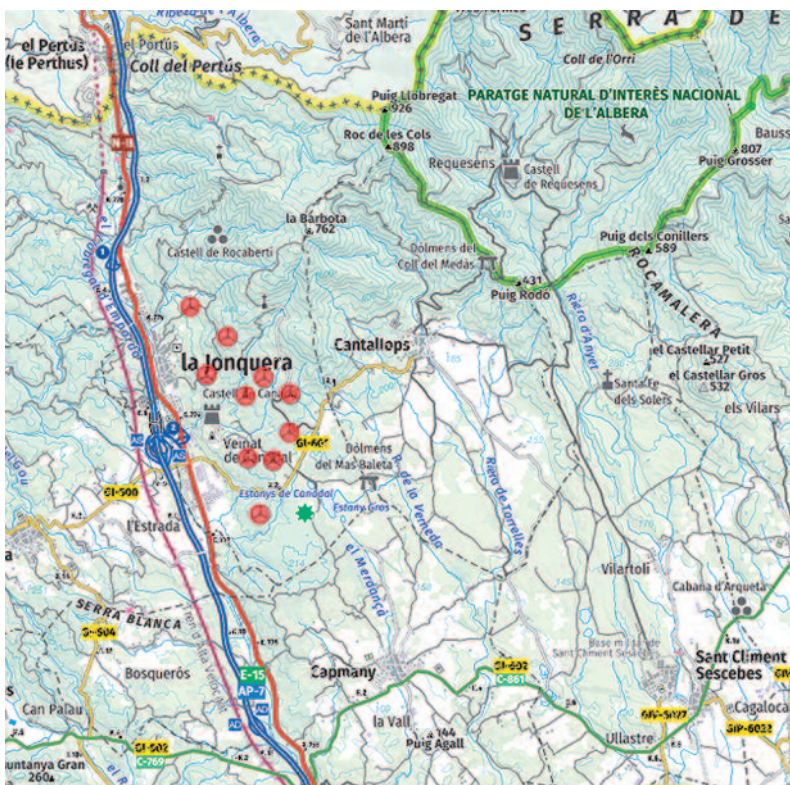
En els últims mesos, arran de l'aprovació del Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables, a Catalunya hi ha hagut una explosió en el nombre de sol·licituds d'implantació de nous parcs solars i eòlics. Aquesta notícia no seria preocupant si no fos perquè molts d'aquests nous parcs es proposen instal·lar en camps de conreu i prop d'espais naturals d'alt valor. A més a més a això, s'hi suma que el model de generació d'energia és purament especulatiu, pel fet que els punts de generació i els de consum estan allunyats i són una distribució de l'energia de forma difusa i no direccional. Arran d'això, molts municipis d'arreu del país s'estan alarmant perquè venen grans empreses nacionals i internacionals, oferint-los sucoses ofertes econòmiques i projectant projectes completament desvinculats de la realitat local. En concret, a l'Alt Empordà, en aquests moments, està en tràmit el projecte Galatea de la Jonquera (amb 10 aerogeneradors de 200 metres d'alçada –bloc de 65 pisos–) a la zona de l'Albera (amb informe favorable per part de la ponència ambiental i al·legacions per part de l'Ajuntament).

També s'està tramitant una horta solar en l'àmbit on estava previst realitzar l'aeròdrom de l'Escala; està en dansa també un projecte híbrid al Far d'Empordà (que la ponència ambiental ha desestimat) i tenim indicis que hi ha un munt de projectes a les taules dels ajuntaments: un projecte híbrid (solar i eòlica) a la Jonquera, horta solar de 100 hectàrees a Ordis, horta solar de 100 hectàrees a Fortià, macroaerogeneradors a Garriguella/Vilajuïga/Pedret i Marzà, Palau-saverdera, horta solar de 80 hectàrees a Garrigoles, més projectes a Garrigàs, Siurana, Santa Llogaia d'Àlguema, Llers... Desconeixem si s'acabaran tramitant tots els projectes, però és evident que cal posar fre i plantejar de manera consensuada una planificació racional abans que sigui massa tard.

Cal tenir en compte que de l'altra batzegada de projectes de fa deu anys en tenim molts de projectats i autoritzats que poden representar la implantació

d'un centenar d'aerogeneradors (Portbou, Colera, Capmany...). Per tot plegat, tretze entitats de la comarca hem redactat un manifest que posa les bases del desplegament d'energies renovables sota la premissa d'un desenvolupament sostenible.

Cal de manera urgent una planificació comarcal i demanem als ajuntaments que sota el paraigua del Consell Comarcal vetllin per l'interès públic de les energies renovables i no permetin que inversions d'arreu s'apoderin d'un territori a canvi d'engrunes de pa. En aquest sentit, s'ha d'apostar per la redacció d'un pla comarcal de l'energia que permeti planificar i realitzar de manera correcta, racional i sostenible les energies renovables; la microgeneració distribuïda; apostar per la reducció del consum i la millora de l'eficiència i per la participació ciutadana en tot el procés de transició energètica. El futur energètic ha de ser 100% renovable i el desenvolupament d'aquestes no ha d'afectar desproporcionadament l'actual benestar i patrimoni natural de Catalunya.

Mapa del projecte Galatea de la Jonquera (amb 10 aerogeneradors de 200 metres d'alçada).

No a l'autopista Costa-Brava!

El Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya ha tret a exposició pública la construcció d'un nou pont sobre el riu Ter entre Ullà i Verges, passant per damunt de terreny agrícola d'alt valor i Xarxa Natura 2000. El projecte es pretén justificar com a variant de Torroella de Montgrí, encara que el mateix estudi de trànsit només preveu una disminució d'un 11% del trànsit per dins del municipi en cas de fer-se aquest obra. Des de la nostra entitat, considerem que en realitat aquest pont és una peça clau per desencallar un corredor viari d'alta velocitat del sud al nord de la Costa Brava. L'origen seria la C-32 entre Blanes i Lloret, i aniria pujant cap al nord. Bona part del traçat ja està fet, i el pas del Ter és un punt clau que amb aquesta obra es pretén desencallar.

Des d'Unió de Pagesos i entitats de defensa del territori (Gent del Ter, SOS Costa Brava, Associació de Naturalistes de Girona i la IAEDEN-Salvem l'Empordà), es va iniciar una campanya el 19 d'octubre passat amb la qual s'ha fet una recollida de signatures i, fins ara, s'ha aconseguit que el Síndic de Greuges obri diligències per avaluar l'elevat impacte paisatgístic i també s'ha aconseguit que els ajuntaments de la zona aprovin Mocions contra el projecte. El conseller Damià Calvet va anunciar a la premsa, l'11 de novembre, que si el territori no volia la infraestructura, retiraria el projecte. Esperem que compleixi la seva paraula, ja que amb poques setmanes ha quedat sobradament demostrat que el territori la rebutja i que aposta per millorar l'entramat existent de carreteres que uneixen els municipis del Baix Ter en lloc de construir aquest nou i gran vial.

Roda de premsa de presentació de la campanya "No a l'Autopista Costa Brava".

Noves notícies sobre de l'ampliació de la pedrera de Llers

Com comentàvem a l'anterior butlletí, al municipi de Llers es projecta l'ampliació de la pedrera anomenada Tramuntana. Aquest augment de superfície explotable és d'uns 74.000 m² i afecta, en gran mesura, la Xarxa Natura 2000 que protegeix la Garriga. Des de la Plataforma per la Garriga i la IAEDEN-Salvem l'Empordà, considerem que ja no podem permetre més agressions en aquesta zona, que les pedreres han arribat a la seva capacitat de càrrega i que ara el que cal és protegir de veritat l'espai i posar de relleu els seus valors ecològics i patrimonials.

Dins aquesta campanya i al mateix temps que es projecta aquesta nova ampliació, l'empresa que gestiona la pedrera ha sol·licitat augmentar les seves instal·lacions existents creant noves infraestructures pel tractament del material extret. Cal dir, però, que a aquest projecte li manquen diverses descripcions d'aquestes noves torres, cintes, etc., i que, per tant, desconeixem avui dia, per exemple, les seves alçades i dimensions, generant així una problemàtica paisatgística l'abast de la qual no podem valorar. Cal tenir en compte, a més a més, que aquesta instal·lació es realitza pensant en l'increment de l'activitat extractiva fruit de l'ampliació de la pedrera Tramuntana i es preveu situar en sòl de protecció especial, segons el Pla Territorial Parcial de Comarques Gironines (PTPCG), i que segons la normativa associada no és permesa l'activitat de la pedrera. Dins un àmbit més administratiu, hem de comentar que l'Ajuntament de Llers té pendent modificar el planejament per permetre l'ampliació de la pedrera Tramuntana de Llers. L'ordenament jurídic estableix que el PTPCG es troba jeràrquicament per sobre dels POUM municipals i, per tant, prevaldria la protecció del sòl. La nova pedrera no serà jurídicament viable i celebrem que la Garriga mantingui els seus valors patrimonials intactes.

La R11, la RG1, el tren convencional i l'excepcionalitat de la Covid-19

Des de la plataforma d'usuaris del tren convencional Defensem el tren de l'Empordà, considerem que en aquests temps excepcionals de la Covid-19, amb la sobrevinguda triple crisi social, laboral i econòmica, hauria d'implicar

una reorientació, un canvi de la política ferroviària, especialment en la molt estratègica i transfronterera línia R11, Barcelona, Girona, Figueres, Portbou/Cervera de la Marenda.

Des de Defensem el Tren de l'Empordà, considerem que Renfe i Adif haurien de procurar que els nostres trens no vagin massa massificats, sobretot en hores punta, per la qual cosa pensem que caldria doblar els combois i augmentar el material mòbil en general, per tal de poder guardar les distàncies, tal com diuen tots els protocols anti-Covid19; per altra banda, no entenem per què en la nostra línia R11 no existeix gel hidroalcohòlic ni en tren ni en les estacions, especialment a les estacions de Portbou, Llançà i Figueres. A més, també considerem que està creant molt de malestar els retards, gairebé diaris, des de fa uns mesos, a causa de les obres d'Adif al soterrani de l'estació de Barcelona/Sants; creiem que Renfe i Adif s'haurien de coordinar molt millor i també informar d'una forma més adequada els viatgers.

Des de Defensem el tren de l'Empordà, estem molt preocupats perquè no se'ns informa de res sobre la recuperació de la línia RG1 des de Blanes fins a Girona, Figueres, Portbou i Cervera de la Marenda. En aquest sentit, considerem que la societat civil gironina i altempordanesa, les patronals FOEG, PIMEC, la Cambra de Comerç de Girona, els sindicats UGT, CCOO, CGT i CSC, així com els ajuntaments ferroviaris implicats, els consells de l'Alt Empordà, el Baix Empordà, el Gironès i la Selva, i la Diputació de Girona haurien de dirigir-se, escriure cartes i comunicats, a RENFE i ADIF, tot demanant quan es pensa recuperar la línia RG1 i quan se solucionarà el problema endèmic dels retards i de la manca de gel hidroalcohòlic al tren i a les estacions. Per altra banda, els diferents partits polítics de la Regió de Girona, amb representació al Congrés dels Diputats i al Senat, haurien de plantejar sengles preguntes i mocions parlamentàries, tant a la Cambra baixa com a la Cambra alta, per saber per què es produeixen aquestes disfuncions i perquè se solucionin d'una vegada per totes, ja que aquesta situació representa una greu injustícia social i un atac flagrant a l'equilibri territorial. Des de Defensem el Tren de l'Empordà, esperem i desitgem que millori d'una manera efectiva un mitjà de transport, sostenible i social, que és més necessari que mai, d'èpoques precàries, de greus problemàtiques sanitàries, socials, econòmiques i laborals.

Josep M. Loste,
Portaveu de Defensem el tren de l'Empordà

Lot de productes de la terra

L'objectiu del grup de treball de custòdia agrària de la IAEDEN és utilitzar les eines de custòdia del territori per compatibilitzar l'activitat agrícola i ramadera amb la conservació del patrimoni natural, cultural i paisatgístic dels espais agraris. Un dels objectius dels acords de custòdia, que signem amb les finques agràries, és promocionar els productes de custòdia i ajudar –dins les nostres possibilitats– en la comercialització i, per tant, en la viabilitat econòmica de les finques. Per aquesta raó, i davant les dificultats d'algunes finques a causa del confinament, fruit de la Covid-19, es va considerar oportú vendre un lot de productes de les finques que tenim acord.

En concret el lot va consistir en: vi negre Demontre del Cellar La Gutina (Sant Climent Sescebes), vi rosat Hereus del Cellar La Vinyeta (Mollet de Peralada), vi blanc Sol i Vent del Cellar Espelt (Vilajuïga), sobrassada de la granja de porc ecològica Llavora (Ventalló), formatge d'ovella del Mas Marcè i làctics Peralada (Siurana), paté vegetal i melmelades del Parc Agroecològic (Albons).

Aquesta és una manera de promoure el producte ecològic i de proximitat. En primer terme vam fer comanda de productes per a 30 lots i, davant la rapidesa en la venda, en vam demanar 30 més. La IAEDEN en fa una valoració molt positiva, perquè posa en evidència que la gent s'estima el producte empordanès i produït de manera sostenible. És una manera de vetllar per la nostra pagesia.

[La IAEDEN no treu cap benefici de la venda d'aquest producte].

foto: Neus Giró

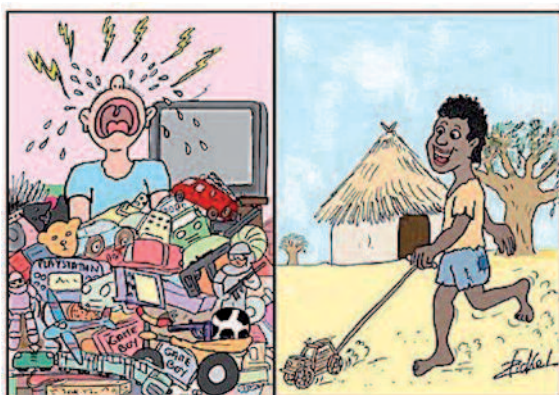
ANTICONSUMISME

Sobre la droga del consum, els regals de Nadal i el futur del planeta

Si un dia decidíssim deixar de fer regals de Nadal o Reis als nostres fills, o bé els faríem sentir culpables de no se sap quin pecat, o bé pensarien que ens hem tornat bojós.

Aleshores, quins motius ens podrien portar a qüestionar aquest ritual? Com a ecologistes, per exemple, el podríem qüestionar des de l'anticonsumisme. Fem un repàs històric per entendre-ho.

No fa ni cent anys que s'aprofitaven aquestes dates per regalar-los les llaminadures que cagava el tió i poca cosa més (o molta cosa, segons es miri...). Amb el pas dels anys, però, aquesta festa s'ha anat convertint en una orgia materialista que ens empeny a emplenar fins a rebentar les prestatgeries de les habitacions infantils amb milers de joguines, quan potser no les faran servir mai. Els adults, a més a més, ho acabem incentivant amb grans somriures transmissors de felicitat, llarguíssimes cartes als Reis, catàlegs de joguines a tot color i llumetes als aparadors. Finalment, tot aquest cerimonial acaba funcionant com l'olla de l'Obèlix plena a vessar d'aquella droga d'"ho vull tot aquí i ara". De manera que, quan els nostres nens hagin arribat a caure dins d'aquesta olla unes quinze vegades, és probable que ja s'hagin tornat addictes a la droga.

Problema?

Que quan siguin adults, potser els resultarà més difícil d'entendre que el nostre planeta es troba limitat pel que fa a uns recursos materials. És com si, arribat el moment, provéssim de convèncer un addicte perquè deixi de xutar-se heroïna a les venes.

Solució?

Se m'acudeixen alguns trucs per reduir la “dosi” d'aquesta “droga”:

1. limitar fins a un nombre assenyat la quantitat de persones que participen en l'entrega de regals
2. fer que el regal persegueixi satisfer alguna necessitat real
3. fer que el regal transmeti un mínim d'afecte (com quan ha estat elaborat manualment...)
4. fer reflexionar els infants sobre el sentit i la conveniència de determinat regal, de manera que la seva elecció s'allunyi de les trampes publicitàries
5. fomentar regals que beneficiïn entitats solidàries o sectors desfavorits
6. fer que l'infant també faci els seus propis regals (elaborats per ell, per exemple), amb l'objectiu de trencar el sentit egoista i unidireccional d'aquestes celebracions
7. fomentar l'intercanvi amb altres infants de les joguines que els hagin anat quedant “petites”, disminuint, d'aquesta manera, la lògica de “comprar i llençar”
8. ...

No sé si seran suficients. El que sí que és clar és que, si ho seguim celebrant tal com ho dicta el “sistema”, no estarem ajudant gaire que les noves generacions entenguin ni les tres R, ni les limitacions materials i energètiques del nostre planeta, ni la necessitat de compartir i ser solidaris. En definitiva, potser paga la pena plantejar-se fins a quin punt la voràgine consumista nadalenca fomenta l'addicció dels nostres fills a certa “droga”. I preguntar-nos a qui beneficia realment tot plegat. Al nostre planeta i al seu futur, segurament no gaire.

Xavier Vizcaíno

REFLEXIONS D'EN RAMON

Horts solars

Encara que el tema que ocupa tots els fòrums és la pandèmia, no hem d'oblidar que l'emergència climàtica encara està aquí i lamentablement uns quants volen aprofitar-se de la situació. Recentment estan arribant als ajuntaments moltes sol·licituds per a instal·lar en camps de conreu energies renovables, són els denominats horts solars. En principi, és una bona notícia, perquè les renovables són essencials per a controlar el canvi climàtic, però, d'altra banda, el territori perd terrenys agrícoles. Totes aquestes allaus de sol·licituds s'estan presentant com a resposta a les noves normatives de lluita contra el canvi climàtic fins al 2030 que potencien molt les renovables i amplien les possibilitats per a implantar-les en el no urbanitzable. O sigui, s'albiren llamineres inversions. Qui regula la quantitat d'energia renovable que es pot generar és el Ministeri per a la Transició Ecològica a través de subhastes periòdiques. La demanda d'èdliques i fotovoltaïques, per part dels promotors, està superant totes les previsions d'oferta del Ministeri i així són moltes les sol·licituds però poques les autoritzacions a causa del complex tràmit administratiu entre el Ministeri, Red Eléctrica Española, la Generalitat (Ponència d'energies Renovables) i els ajuntaments. Un cop aconseguida la valuosa autorització entren en escena les revendes especulatives en les quals intervenen poderosos fons internacionals i, per aquest motiu, el juny del 2020 es publicava el RDL 23/2020 en el qual s'inclouïa una moratòria de les sol·licituds d'accés i connexió a xarxa per a parar la bombolla especulativa amb escàs èxit.

El territori es troba desconcertat per tantes sol·licituds, els camps més buscats són els propers a instal·lacions elèctriques i els més plans que també interessen als pagesos i es produeixen conflictes. Els inversors diuen que tots guanyen, també el pagès, perquè ara tindrà una renda suplementària pel lloguer de la terra (uns 1.000 € per hectàrea i any) i amb contractes a 25 anys i, a més, diuen que les renovables contribueixen a fixar la població, cosa que no s'ha donat. El sindicat Unió de Pagesos ha manifestat que no estan en contra de les

renovables, si s'apliquen dins d'un model democràtic, descentralitzat i planificat. Alguns, potser un 50%, temen perdre la seva feina, perquè conreen terres en arrendament i es poden quedar sense elles. La Llei d'espais agraris 3/2019 obliga a “assegurar satisfactòriament el vincle entre la producció, la qualitat, la seguretat alimentària, l'equilibri territorial i al fet que l'Administració ha d'actuar amb consens amb el territori”, aquí estan els seus drets. Els ajuntaments no són contraris a les renovables, així més d'un ja ha projectat l'autoconsum amb fórmules de “Comunitats Energètiques Locals” però hi ha sol·licituds per a horts solars que no són admissibles i en aquests casos estudien suspensions de llicències o moratòries. D'altra banda, segons xifres presentades per l'Institut Català d'Energia, amb el ritme actual d'instal·lacions a Catalunya, no podrà complir-se l'objectiu de cobrir la demanda amb el 50% de renovables el 2030.

El debat està obert: horts solars *versus* agricultura i alimentació? L'equació s'ha de resoldre amb planificació, transparència, participació, millora de la rendibilitat del sector agrari local i, finalment, sumant altres alternatives de generació amb renovables com a biocombustibles, digestors de gas, combinació d'agricultura amb plaques solars en el mateix camp i aerogeneradors (que els deixo per a una pròxima reflexió) però essencialment s'ha d'apostar per la impulsió de fotovoltaica en teulades d'indústries i habitatges. Amb els sostres solars es podria captar potser un 40% més d'energia fotovoltaica que se sumaria a la dels horts solars a terra i sense pèrdues per al sector agrari. No s'han d'invertir tots els megawatts de les subhastes en horts solars i aerogeneradors, s'han d'invertir també en sostres solars que, sense tenir tanta rendibilitat com els grans horts solars, també la tenen molt bona i, a més, l'autoconsum aconseguit en sostres solars resta poder als oligopolis i s'estalvien diners! Recordem que l'objectiu és fer front al canvi climàtic. Hi ha unes altres solucions, però la millor, encara que “políticament incorrecta”, seria entrar en el temut, per a alguns, model decrecentista i apostar per valors humanitaris i no pel vetust PIB. Tampoc estaria malament considerar l'energia com a patrimoni de tots i no benefici d'uns pocs.

Conclusió: horts solars sí, però també cal iniciar ja la planificació territorial de renovables i establir una fórmula de participació vinculant entre ajuntaments, ecologistes i agricultors per a decidir com, on i per a qui s'estableixen els horts solars.

Ramon Caralt Elias

BRAU EDICIONS

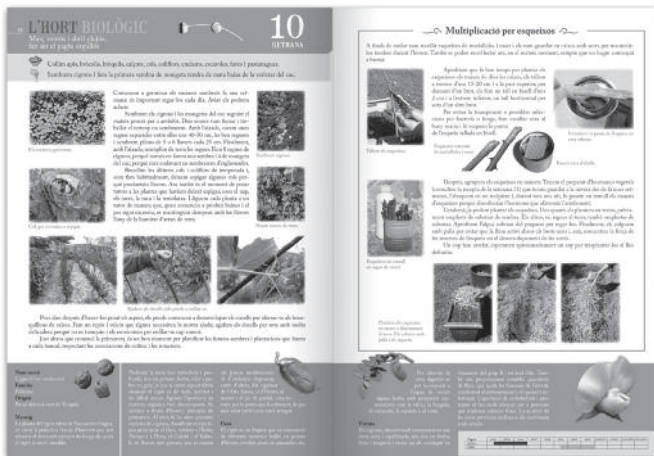
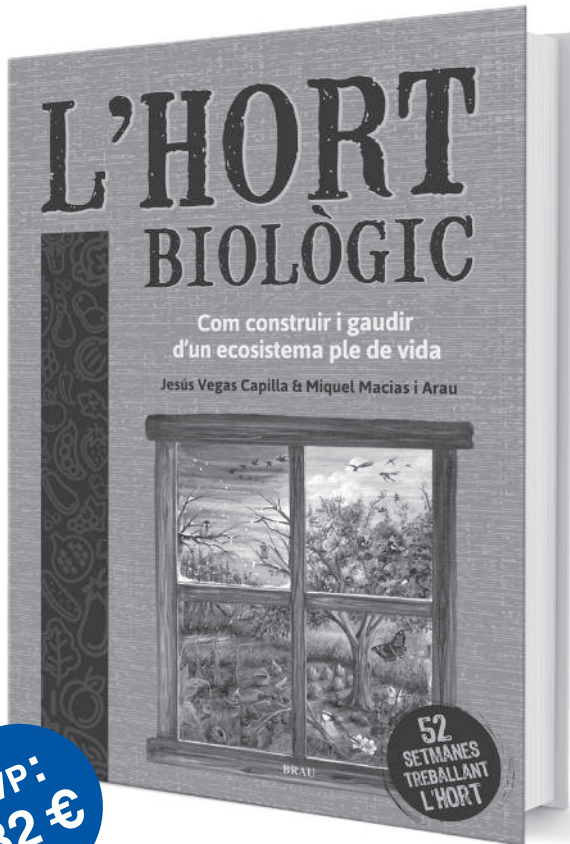
www.brauedicions.com

L'HORT BIOLÒGIC

Com construir i gaudir
d'un ecosistema ple de vida

Miquel Macias i Arau
Jesús Vegas Capilla

PVP:
32 €

La guia definitiva
per a conrear el
vostre hort biològic.
Amb totes les
indicacions per
a la producció
d'hortalisses i fruites
i un seguiment
setmana a setmana.